

MORGENDIENST

zondag 13 december 2020, 3^e zondag van Advent ('Gaudete')

Online kerkdienst (geluid en beeld)

Grote Kerk, Wildervank

voorganger: ds. Marien Grashoff

Welkom

DIENST VAN VOORBEREIDING

Aanvangslied : Psalm 87: 1, 4

Moment van stilte

Groet

Adventskaars aansteken

Adventsresponsie¹

De woestijn zal van blijdschap juichen

[Jesaja 35,1-2]

EN DE WILDERNIS ZAL BLOEIEN ALS EEN ROOS.

Zij zullen de glorie van de ENE zien,

DE GROTE DADEN VAN ONZE GOD.

Zeg tegen wie worden opgejaagd:

[Jesaja 35,4-6]

'WEES STERK EN WEES NIET BANG!'

Want blinden zullen zien

EN DOVEN ZULLEN HOREN;

lammen zullen dansen en springen

EN STOMMEN ZULLEN JUICHEN EN ZINGEN.

Dan zullen zij hun zwaarden omsmeden tot ploegscharen

[Jesaja 2,4]

EN HUN SPEREN TOT SNOEIMESSEN.

Dan zullen volken in vrede leven

EN NIET MEER LEREN WAT OORLOG IS.

Dit is de belofte van God

EN GODS BELOFTEN WORDEN VERVULD.

Gebed van verootmoediging

Adventslied : Lied 435: 1, 3

DIENST VAN HET WOORD

Gebed van de zondag

Lezing uit het Oude Testament : Jesaja 65,17-25²

Muziek : 'Om te zien een nieuwe aarde' (Huub Oosterhuis / Tom Löwenthal)³

¹ *Cloth for the Cradle*. Worship resources and readings for Advent, Christmas and Epiphany (Glasgow: Wild Goose Publications, 1997) pag. 37; mijn vertaling, met een oog op diverse bijbelvertalingen.

² [Nieuwe bijbelvertaling](#) (2014) – iets bewerkt.

³ Zie [YouTube](#). Staat ook op de CD *Kleinst denkbare bron* uit 2016.

Lezing uit het Nieuwe Testament : 1 Tessalonicenzen 5,12-24⁴

Acclamatie

Voor uw Woord in de Schriften,
voor uw Woord in ons midden,
voor uw Woord in ons hart,
DANKEN WIJ U, O GOD.

Muziek : 'Goede gaven' (Gerald Troost)⁵

Preek

Afgelopen week was de film weer eens op TV: *Miss Congeniality* ('Miss Sympathiek'). Het verhaal is opgehangen aan de Amerikaanse miss-verkiezingen. En alle deelnemers hebben daarin dezelfde wens voor alle mensen: 'Wereldvrede!'⁶ Zo mooi als zo'n wens is, zo hol en leeg klinkt die ook. Want wanneer zal de wereld ooit echt vrede kennen?

Jesaja biedt ons meer. Hij belooft uit naam van God een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. De voltooiing van Gods schepping, zodat die weer zal zijn zoals *in den beginne*, als in het paradijs. Het perspectief van de profeet reikt ver uit boven onze wens van wereldvrede.

Als wij in Advent uitkijken naar de komst van het Kind, lezen we niet toevallig deze profetie. Want dat Kind zal de wereld veranderen. Dat geloven wij en dat belijden wij.

Maar toch... *Dat Koninkrijk van U, weet U wel, wordt dat nog wat?*⁷

We durven dat misschien haast niet te vragen, maar we denken het vast wel eens. De nieuwe hemel en de nieuwe aarde lijken meestal net zo ver weg als die beroemde wereldvrede. En het Kind mag dan geboren zijn in Bethlehem, maar is de wereld sindsdien echt veranderd? Ik denk dat ook gelovigen zich dat wel eens afvragen.

De christelijke oplossing is vaak geweest dat we die totale vernieuwing van de schepping ver voor ons uit schuiven, naar het einde der tijden. Dán zal het tenslotte toch zover zijn.

-

Toch bedoelt Jesaja dat niet. Zijn profetie gaat over de nabije toekomst. Hij spreekt tot de ballingen in Babylon die hier en nu kunnen terugkeren en Jeruzalem kunnen herbouwen. De profeet heeft het niet over iets geestelijks, niet over een verre toekomst. Hij profeteert voor concrete mensen die met eigen handen iets van die nieuwe schepping mogen opbouwen.

Die vernieuwde schepping is zelf ook concreet. Het betekent dat er vreugde zal zijn in plaats van verdriet; dat mensen voluit het leven kunnen genieten, zelfs tot ver voorbij de leeftijd dat we in onze tijd tot het 'dorre hout' worden gerekend. Vreugde en leven, dat brengt de nieuwe schepping voort.

⁴ [Nieuwe bijbelvertaling](#) (2014) – bewerkt.

⁵ Zie [YouTube](#). Staat ook op de CD *Pinksteren* uit 2012.

⁶ Bekijk op YouTube [de scene uit de eerste film](#) nog eens of juist die aan [het slot van de tweede film](#).

⁷ De slotregel van het gedicht 'Graf te Blauwhuis' van Gerard Reve, uit de bundel *Nader tot U* (1966).

De vernieuwde schepping betekent dat mensen hun eigen huis bouwen en dat vervolgens niet hoeven te verkopen aan een ander. Het betekent dat ze het land vruchtbaar kunnen maken en zelf van de oogst zullen genieten. Vernieuwing van de schepping betekent zegen op het werk van hun handen. Sterker nog: zelfs de natuur zal vreedzaam zijn in plaats van verslindend. Een visioen dat heel ver reikt.

-

Naast deze profetie lezen we uit de eerste brief van Paulus aan de gemeente in Thessaloniki, destijds een belangrijke stad in Macedonië.⁸ We lezen een gedeelte uit het slot ervan. Daarin geeft Paulus praktische antwoorden op concrete vragen. Hij geeft raad, vermaant soms of moedigt mensen aan.⁹

Maar wat heeft zulke praktische raad dan te maken met het weidse perspectief van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde, waarover Jesaja profeteert? (En dat later door Johannes is zijn visioenen wordt teruggehaald?) In directe zin niet veel, maar juist omdat Paulus' raadgevingen praktisch zijn, kunnen ze ons helpen het weidse visioen dichterbij te brengen.

De voltooiing van de schepping, het herscheppen van hemel en aarde, is aan God. Mensen moeten niet de illusie hebben dat zij dat zelf kunnen: de wereld vervolmaken. Zoals wij vandaag toch eindelijk eens zouden moeten weten na alle rampen met de regelingen die wij bedenken voor welzijn en gezondheid. En zoals we zouden kunnen leren van ons kennelijke onvermogen om de economie werkelijk rechtvaardig in te richten of de klimaatproblemen te beheersen. De voltooiing is aan God.

Maar...! Om die voltooiing mogelijk te maken is wel degelijk onze volledige inzet vereist. Met hart en hoofd en handen moeten wij werken aan gerechtigheid, aan goed beheer van het land en de grondstoffen, aan verzoening en verbinding tussen mensen, en zelfs aan wereldvrede. Wat onze handen vinden om te doen, wat ons hart ons ingeeft, wat wij zelf kunnen bedenken – dat alles moeten wij inzetten.

Niet voor de zoveelste revolutie. Ook niet voor de volgende innovatieve reorganisatie. En niet om alweer een prachtig plan uit te rollen. Paulus wil dat mensen de grenzen van hun kunnen eerlijk onder ogen zien. Maar tegelijk wil hij dat zij doen wat ze kunnen – toen en daar in Thessaloniki evengoed als hier en nu vandaag.

⁸ [Thessaloniki](#) – de naam verwijst naar de overwinning die koning Filippus II in 346 v.C. behaalde in Thessalië – was een belangrijke hellenistische stad in Macedonië. In de tijd van Paulus, rond het jaar 50, was Macedonië een Romeinse provincie. In Thessaloniki leefde een grote Joodse gemeenschap en daar stichtte Paulus een van de eerste christelijke gemeenten. Later hoorde de stad bij het Byzantijnse Rijk, bij de kruisvaardersstaat Thessalonica en bij het Ottomaanse Rijk. In de 16^e eeuw vluchtten veel [Sefardische Joden](#) uit Spanje naar deze stad, op uitnodiging van de Turkse heersers, zodat de Joden zelfs de helft van de bevolking vormden, naast een kwart christenen en een kwart moslims. Tot aan de 20^e eeuw was het daarom de belangrijkste Joodse stad in de wereld. Na de Balkanoorlogen 1912-1913 hoorde de stad bij Griekenland. Moslims werden toen verbannen naar Turkije, Griekse vluchtelingen van elders werden in grote getale binnengehaald en de Joodse bevolking werd een minderheid. Die minderheid werd in 1943 door de Nazi-bezitters afgevoerd naar de vernietigingskampen.

⁹ 1 Thessalonicenzen wordt beschouwd als Paulus' oudste brief. Zo'n slot met raadgevingen, aansporingen, vermaningen of groeten heet een [parenese](#), of ook een parenetisch gedeelte. Dat is pastoraat en zeker geen kerkleer.

Dus: wie naast het padje raakt daar weer op helpen. Wie de moed verliest nieuwe moed geven. Opkomen voor wie de kracht missen. Geduld hebben met wie wat trager is. Niet meteen lik op stuk geven. Het goede zoeken en doen. Bidden en danken. Open durven staan voor profetische visioenen, zoals die van Jesaja. En blij zijn met wat je blijkt te kunnen en met wie je mag samenleven.

Stuk voor stuk zijn dat gewone alledaagse acties. Geen van alle gaan ze op slag de wereld veranderen. Maar langs die geduldige en trouwe weg kan God stap voor stap zijn schepping voltooien.

-

Die wereldvrede is wat teveel tegelijk. Gods Koninkrijk gaat er zeker komen, maar niet vandaag of morgen. Onze kleine mensendaden doen er toe. Zij maken ruimte voor het profetisch visioen. Zij geven ons kracht en moed. Ze leren ons te bidden en te danken. Ze maken ons zelfs blij.

Blij christenen roepen gemakkelijk een allergische reactie op. Paulus bedoelt ook niet dat we altijd maar blij moeten zijn of steeds halleluja roepen. Zijn blijdschap is heel gewoon. Het gaat over het roodborstje in de tuin dat dapper meehipt als je een struik snoeit. Het gaat over een blik van liefde of begrip. Het gaat over dat ene moment dat verschillen of vijandschap overbrugd worden. Blijdschap is heel gewoon, maar soms mag je dat ook best eens flink uiten.

Laten we zo op weg gaan naar de geboorte van het Kind. Een geboorte die ieder jaar vanzelf weer komt. Maar kunnen wij daar nog blij om zijn? Zet het ons nog aan om juist de kleine dingen met des te meer inzet te blijven doen? Als dat lukt, werken wij mee aan de komst van Gods Koninkrijk.

Amen.

Meditatief orgelspel

DIENST VAN HET ANTWOORD

Toelichting bij de liturgische schikking

Gebeden

Onze Vader

Slotlied : Lied 444: 1, 2, 5

Zegen

